

Seksuaalikasvatus-, turvataito- ja seksuaaliväkivallan ehkäisymateriaaleja

Seksuaalioikeudet ovat ihmisoikeuksia ja kaiken seksuaalikasvatuksen perusta

- <http://www.ihmisoikeudet.net/index.php?page=seksuaalioikeudet>
- <https://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/seksuaalioikeudet/>
- <https://sexpo.fi/blogi/mita-seksuaalioikeudet-ovat/>
- https://www.who.int/reproductivehealth/topics/gender_rights/en/

Dataa:

- Kouluterveyskysely
<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/julkaisut>
- Pelastakaa lapset: Grooming lasten silmin.
https://pelastakaalapset.s3.eu-west-1.amazonaws.com/main/2021/04/20114405/grooming_lasten_silmin_2021.pdf

Lapsille:

- Tunne- ja turvataitoja lapsille THL
<https://www.julkari.fi/handle/10024/126027>
- Suojellaan lapsia
<https://suojellaanlapsia.fi/digiliikenteessa/ammattilaisille/>
<https://suojellaanlapsia.fi/digiliikenteessa/>
Isot tunteet tulevat ja menevät – kirja <https://suojellaanlapsia.fi/aineistopankki/>
- Pelastakaa lapset. Kehoni on minun
<https://www.pelastakaalapset.fi/ajankohtaista/kampanjat/kehoni-on-minun/>
- Bildjuschkin, K & Ruuhilahti, S. 2012. [Mitä ihmettä? Seksuaalikasvatusta 3-9-vuotiaille. Opas ammattilaisille.](#) Nektaria ry. Helsinki.
<http://www.nektaria.fi/site/mita-ihmetta-seksuaalikasvatusta-3-9-vuotiaille-opas-ammattilaisille-julkaistu/>
- Väestöliiton verkkosivut: [Lapsi ja seksuaalisuus](#):
http://www.vaestoliitto.fi/vanhemmuus/tietoa_vanhemmille/pienten_lasten_vanhemmat/lapsijaseksuaalisuus/

- PI(M)PPELIPOM. Simppeliä seksuaalikasvatusta 1–6. -luokkalaisille
<http://www.nektaria.fi/site/pimppelipom/>

Eritysryhmille:

- Laulainen, J. & Sarajärvi, M. Seksuaalisuudesta selkokielellä. Oikeus seksuaalisuuteen. 2015. Hermes oy. Tampere.
- Oksanen, J. 2015. SEKSU: Seksuaaliterveyttä ja suhdetaitoja. Opas autismin kirjon nuorille ja aikuisille sekä heidän kumppaneilleen.
- Rinnekotisäätiö: Selkeästi seksistä (2016–2017)
<https://www.rinnekoti.fi/meista/tutkimus-ja-kehitys/kehittaminen/selkeasti-seksista-2016-2018/>
- Papunet kuvapankki, seksuaalisuus, seksi
<https://papunet.net/materiaalia/kuvapankki/luokka/seksuaalisuus>

Nuorille:

- Turvataitoja nuorille
<https://thl.fi/documents/10531/124365/Opas%202012%2021.pdf>
- Mannerheimin lastensuojeluliiton verkkosivut: [Seksuaalisuudesta puhuminen nuorelle](https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkejä-lapsiperheen-arkeen/seksuaalisuudesta-puhuminen-nuorelle/)
<https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkejä-lapsiperheen-arkeen/seksuaalisuudesta-puhuminen-nuorelle/>
- Hurma-lehti
<https://hurmalehti.fi/>
- Turvallinen Oulu hanke:
<https://www.ouka.fi/oulu/kehittamishankkeet/turvallinen-oulu-hanke>
- Poliisi
<https://poliisi.fi/nettivinkki>
- Pelastakaa lapset
<https://www.pelastakaalapset.fi/kehittamis-ja-asiantuntijatyo/nettivihje-ja-seksuaalivakivallan-ennaltaehkaisy/ilmoita/>
- Amnesty, Puhutaan suostumuksesta
https://www.amnesty.fi/uploads/2021/05/puhutaan_suostumuksesta.pdf

Kasvattajille:

- Bildjuschkin, K. ja Ruuhilahti, S. Seksiä vaatteet päällä. 2008. Tammi.
- Kihlström, M. 2021. Oikeilla nimillä. Kosmos.
- THL. Seksuaalikasvatus seksuaaliväkivallan ehkäisyssä:
<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/vakivallan-ehkaisy/seksuaalivakivalta/seksuaalikasvatus-seksuaalivakivallan-ehkaisyssa>
- Seksuaalikasvatuksen tueksi, THL:
www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/129742/TY%C3%962016_35_web_korjattu.pdf?sequence=5
- Terveystiedon opettajien ja oppilashuollon käsityksiä seksuaalisuudesta, sen kohtaamisesta ja seksuaaliterveyden opettamisesta peruskoulussa: Kumita – tutkimus, THL
www.julkari.fi/handle/10024/131626
- Tiedä ja toimi kortti: Seksuaalikasvatus on ihmisoikeus
[/www.julkari.fi/handle/10024/116825](http://www.julkari.fi/handle/10024/116825)
- THL:n sivut www.thl.fi/seksuaalivakivalta
- PELA Tue ja turvaa, opas vanhemmille: <https://pelastakaalapset.s3.eu-west-1.amazonaws.com/main/2022/03/04141652/turvaa-ja-tue-2021-fi.pdf>
- THL sivut opettajille, Seksuaaliväkivaltaa tai -häirintää kokeneen nuoren auttaminen oppilaitoksessa
<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/vakivallan-ehkaisy/seksuaalivakivalta/seksuaalivakivaltaa-tai-hairintaa-kokeneen-nuoren-auttaminen-oppilaitoksissa>

Malleja ja ohjelmia:

- Seksuaalikasvatuksen standardit
<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/039844e2-c540-4e81-834e-6f11e0218246>
- WHO Developing sexual health programmes - A framework for action
http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/70501/1/WHO_RHR_HRP_10.22_eng.pdf?ua=1
Toteuttamisohjeet
<https://www.julkari.fi/handle/10024/116767>

- SIECUS
<https://siecus.org/sex-ed-is-a-human-right-its-time-we-start-treating-it-like-one/>
- Sexuality education IPPF
<https://www.ippf.org/our-approach/services/education>
- International technical guidance on sexuality education: an evidence-informed approach, UNESCO
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260770>
- RFSU: Sex, body & rights seksuaalikasvatusmateriaali 13–16 -vuotiaille. ohjaajan opas
<https://www.rfsu.com/fi/wp-content/uploads/2019/11/SEX-BOBY-RIGHTS-Ohjaajan-opas-13-16-vuotiaat.pdf>
- Hiv-point. Seksuaalikasvattajan käsikirja
https://hivpoint.fi/wp-content/uploads/2020/09/Seksuaalikasvattajan-kasikirja_netiversio.pdf
- Vigor hankkeen materiaalit maahanmuuttajataustaisille henkilöille
<https://vigorhanke.fi/>
- Väestöliito. Seksuaalikasvatus
<https://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/seksuaalikasvatus/>
- Unesco raportti 12/2021
The journey towards comprehensive sexuality education: global status report
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379607.locale=en?fbclid=IwAR1IHocZrQNuVABeyQJpO1hLKTpwsIN5b8rf4PiUK2cFaduxq43yiwUvecY>
- Unesco julkaisu: Evidence gaps and research needs in comprehensive sexuality education: technical brief
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380513>
- Raskauden ehkäisy, ammattilaisille Koulutus
<http://www.ehkaisynhoitopolku.fi/>

- Tietoa hedelmällisyydestä
www.viva.tamk.fi
www.nutsneggs.tamk.fi
Youtube: Viisaat valinnat

Julisteita ja esitteitä

- Lapsen seksuaalinen kehitys, julisteita usealla kielellä (Väestöliitto)
<https://www.vaestoliitto.fi/ammattilaiset/lasten-kehotunnekasvatus/verkkokurssit-ja-materiaalit/materiaalit-mallit-ja-tyokalut/>
- Lapset netissä - Opas vanhemmille Pelastakaa lapset
https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2016/04/15160949/lapsetnetissa_opasvanhemmille.pdf
- Turvajulisteet vanhemmille Pelastakaa lapset
https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2016/04/14154104/turva_aikuisille1.pdf
- Turvajulisteet lapsille Pelastakaa lapset
https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2016/04/14154104/turva_lapsille.pdf
- Julisteet Suojellaan lapsia
<https://drive.google.com/file/d/1IMfPZ4v0zrriqslqjifs7Vkl7xA7p3xU/view>
<https://drive.google.com/file/d/100WhKQw4mVSo3VKwKGoyXS-DiF5bNuJc/view>

Seksuaaliterveyden edistämisen ja seksuaaliväkivallan ehkäisyn toimijoita

- Sexpo ry <https://sexpo.fi/>
- Seta ry. <https://seta.fi/>
- Väestöliitto ry. <https://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/>
- Suomen Seksologinen Seura ry. <https://seksologinenseura.fi/>
- Setlementti ry Tyttöjen ja Poikien talot
<https://tyttojentalo.fi/toiminta/seksuaalivakivaltatyo>
<https://poikientalo.fi/seksuaalivakivaltatyo>
<https://www.seksuaalivakivalta.fi/>
- Nuorten Exit ry <https://nuortenexit.fi/nuorille/>

- Tukinainen <https://tukinainen.fi/>
- Ihmisoikeusliitto <https://ihmisoikeusliitto.fi/>
- Ihmisoikeudet <https://ihmisoikeudet.net/>
- THL tasa-arvotiedon keskus <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo>
- THL Seksuaaliväkivaltatyö <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/vakivallan-ehkaisy/seksuaalivakivalta>
- <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/seksuaalivakivaltaa-tai-hairintaa-kokeneen-nuoren-auttaminen-oppilaitoksessa>

Sivuja turvataitoihin ja seksuaaliväkivaltatyöhön

<http://righttochoose.fi/>

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/violary/yhdistys/materiaalit/#1577704164956-184b97e9-0ade>

<https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/seksuaalirikos/>

<https://poliisi.fi/seksuaalirikokset>

<https://www.pelastakalapset.fi/kehittamis-ja-asiantuntijatyo/nettivihje-ja-seksuaalivakivallan-ennaltaehkaisy/ilmoita/>

<https://suojellaanlapsia.fi/aineistopankki/>